

dictin de acolo nu vréu s' se scie de ordinațiunea ministrului și priorul Vaszary, aujind de această ordinațiune, numai decât print' o scrisore adresată ministrului a protestat în contra acelei ordinațiuni. Membrii ordului benedictin consideră ordinațiunea ministrului ca revocată. De asemenea episcopul evanghelic de dincolo de Dunăre, Alexandru Karsay, numai decât a insinuat protestul în contra ordinațiunii, prin care ministrul vréu s' reguleze instruirea tinerimei școlare și în studiul religiunii. De cumva ministrul nu-și va revoca ordinațiunea, pôte că acestu conflict între Catolici și guvern s' devină foarte vehement.

Clubul „Unio“ din Sofia a aranjat în 11 c. n. în onorea d-lui Djuvara, până acuma agent diplomatice al României în Bulgaria, ună prânză de rămasă bună, la care au luat parte toți bărbații de stat ai Bulgariei. Presidentul clubului, d-lu ministru Grecov, redicându parharul în sănătatea lui Djuvara, a dist, că lui și tuturora le pare rău pentru depărtarea din Bulgaria a agentului diplomatic român și la sfârșitul toastului a accentuat raporturile amicale dintre Bulgaria și România. Contele Sommaz, agentul diplomatic al Italiei arată calitățile eminente ale agentului român și-și exprimă părerea sa de rău pentru depărtarea lui din Sofia. După acestea a toastat în limba bulgară ministrul-șef bulgar d-lu Stambulov, care a stărnit plăcere comenselor prin o vorbire frumoasă și însuflețitoare, în care își descopere simpatiile, ce le are pentru România și pentru vrednicul ei reprezentant, d-lu Djuvara, accentuând prietănia și ospitalitatea proverbială a României față de Bulgaria, de care atât el, cât și mulți bulgari cari și-au aflat ospitalitatea acolo, își aduc aminte totdeauna cu recunoștință. În 10 c. n. d-lu Djuvara a fost primit la Filipopol de către principele Ferdinand în audiență, cu care prilej și-a luat rămasă bună dela densusul.

SCIRILE DILEI.

— 4 (16) Maiu.

Sinódele eparchiale ale bisericei gr. or. române, atât în archidieceza Sibiuului, cât și în diecesa Aradului și Caransebeșului, s'au început în Dumineca Tomei, 28 Aprilie v. c., și cu finea acestei săptămâni s'au încheiat. Vom aduce un raport amănunțit despre lucrările acestor sinóde.

Liberat. Sâmbătă, în 9 Maiu st. n., fu liberat din închisorea dela Sibiu d-lu Septimiu Albin, despre care

scim, că în Septemvre an. tr. cu ocaziunea procesului de pressă al „Tribunei“, fu condamnat de curtea de jurați din Clușiu la 6 luni închisore. Din incidentul liberării d-sale, i-s'a prezentat în semn de recunoștință un frumos album împreună cu o adresă de felicitare, provădută cu iscăliturile unui însemnat număr dintre membrii tinerimei române din Sibiu.

Reuniunea învățătorilor români gr. c. din comitatul Cojocnei își va ține adunarea generală Joi, în 18 Iunie st. n. 1891, în opidul Cojocna. La această adunare sunt convocati toți învățătorii membri din protopopiatul Clușului, Almașului, Cătinei, Coșocnei, Dergei, Morlacei și alți Fărăgului, precum și alți bărbați iubitori de înaintarea învățământului nostru popular.

Foc în Biserică. Din Țera Oașului ni-se scrie: În comuna Certeza s'a întâmplat, că în Sâmbăta Pascalor, după ce preotul eși dela Biserică lăsa pe fétul (crisnicul) în biserică, ca să stingă lumenele; din nebagare de semă, însă a rămas vre-o lumină arzându la altar, din care apoi s'a aprins altarul arzându cu tot ce era acolo. Numai evanghelia a rămas în mijlocul altarului, neatinsă de foc. Biserică nu a ars, fiind de pără. Paguba se socotește cam la 300 fl.

O invențiune nouă a lui Edison. Din Londra se scrie, că Edison în curându va surprinde lumea cu o invențiune nouă, care va oferi posibilitatea de a transmite prin firul electric în depărtări cât de mari fotografii diferite, de regiuni, de persoane și de tot felul de obiecte fotografiate odată.

Din schinteile locomotivei. Ni-se comunică, că Mercur dimineața, 14 l. c., pe la 10 ore a. m. s'a aprins în Tohanul vechiu ună gardă dela grădina d-lui proprietar Nicolau Popă din Tohanul vechiu. S'a constatat, că focul a provenit din schinteile locomotivei noi căi ferate Brașov-Zărnesci, ce în curându se va preda comunicațiunii. Numai ajutorului grabnic al unor lucrători de pe câmp este a se mulțami localizarea la timp a focului, care era p'aci să prefacă în cenușă edificiile mai multor locuitori din jur. Ni-se spune, că gardul, ce se aprinsese, se află la o distanță numai de câțiva pași de linia ferată și că din cauza acestei apropieri nu sunt scutite de pericolul nici alte edificii din comună. — Asupra acestei împrejurări atragem atențiunea autorităților competente, ca să ia la

timp măsurile de lipsă pentru prevenirea pericolului.

Trei gemeni. În comuna Negreșei, o muier, ni-se scrie, că a născut doi copii și o fată, cari trăiesc toți, sunt sănătoși, și bine dezvoltati. Acuma implinesc a doua lună.

Cutremur de pământ. Eri, 3 (15) Maiu, pe la ora 1 3/4 s'a simțit aici în Brașov un ușor cutremur de pământ. — În comitatul învecinat al Fărăgului cutremurul s'a simțit mai tare, căci étă ce ni-se scrie din Perșani: în 3 (15) Maiu s'a simțit aici un cutremur de pământ la ora p. m. 1 și 37 minute, care a durat 3 secunde și a fost atât de puternic, încât vedeam cum se mișcă mobilile în casă.

Meșteșugul de a face bani. Meșteșugul mai cu câștig n'ar fi, ca meșteșugul de a face bani. Din întâmplare însă acest meșteșug „rentabil“ nu este prevădută în legea industrială. Acesta se vede că n'au știut o oră vrută s'o scie și cei 5—6 Sécui de pe la S. Szt. György, Sepsi Szt. Ivány și Kőkös, pe cari a pus poliția mâna, găsindu-i că lucră la un meșteșug neiertat prin lege, prin urmare fără firmă protocolată. Șese meșteri se dice, că sunt până acum puși la răcor. Mașina s'a aflat în Kőkös. Fabricanții — totu modesti, n'au ce dice, — au început numai cu bilete de câte 1 fl.

Semne ale timpului. O fôia ungrăscă din Vesprimă publică școirea, că baronul Gavrilă Bornemisa și-a vândut domeniul său din Ceteni comercianților Kohn și Spitzer din Budapesta, ér el împreună cu familia, se dice, că va emigra la America. — Așadără o mână rău de tot și magnații ungră, căci, precum se vede, poporul cel ales al lui Israil și al lui Szapary îi scote din înainte numai!

Programa

Serbărei jubileului de 25 de ani al M. S. Regelui Carol I.

În țera întregă se va sărbători această și prin autoritățile constituite, ér primarii comunelor urbane și rurale din totă țera se vor afla în Bucuresci în sera de Joi, 9 Maiu.

Joi 9 Maiu.

În preția d-ilei de 10 Maiu se va celebra în tôte bisericile din țera un oficiu religios de séră. La 8 jum. ore sera tôte musicile militare din garnisona Bucuresci vor esecuta retragerea cu faele la Palat, plecându din piéta St. Gheorghe-Nou.

Vineri, 10 Maiu.

Revărsatul d-ilei de 10 Maiu va fi salutat în Capitală cu 3 salve de artilerie, cât și în celelalte reședinte unde se află această armă. Tôte trupele garnisonei, școlele, corporațiunile, societățile, vor fi înșirate la 9 ore și jum. dimineața pe ambele laturi ale stradelor, începându dela Palat, Victoriei, Carol I, Rahovei, Bibescu până la Metropoliă. Pe cresta colinei șoselei Metropolitane se vor înșira pe amândou părțile d-nii primari ai comunelor urbane și rurale din țera. Pe trotuarele de pe șoseaua Metropoliiei vor fi înșirate elevele școlor secundare și primare sub conducerea directorelor și profesorelor.

În curtea Metropoliiei vor fi așdate drapele trupelor cari au luat parte la răboiul din 1877 și o gardă de onore cu musica. Pană la orele 9 și trei sferturi dimineața Corpurile Statului și persoanele invitate vor ocupa locurile ce li sunt desemnate în biserică S-tei Metropoliiei.

La orele 9 și trei sferturi MM. LL. Regele și Regina pornesc dela Palat împreună cu A. S. R. Principele Ferdinand și A. S. Principele hereditar de Hohenzollern, străbătându calea Victoriei, stradele Carol I, Rahova și Bibescu.

Plecarea cortegiului se anunță prin 101 tunuri. Cortegiul va fi compus în modul următor: a) Gendarmi călari; b) Prefectul poliției; c) Ună escadron de gendarmi călari; d) Doi furieri ai Palatului; e) Trăsura de gală cu MM. LL. Regele și Regina, A. S. R. Principele Ferdinand și A. S. Principele hereditar de Hohenzollern, urmată de statul major regal, și avându la drépta pe șeful corpului II de armată, și la stânga pe șeful Casei militare Regale; f) ună escadron de gendarmi călari închide cortegiul.

I. P. S. S. Metropolitul Primat, încunjurat de clerul metropolitan și d-nii miniștri, întâmpină pe Maiestățile Lor în intrarea bisericei, unde se vor afla soțiile d-lor miniștri, președinții Corpurilor legiuitoare, înaltele curți de casași și de compturi, d-nii primari ai orașelor.

I. P. S. S. Metropolitul Primat presentă Evanghelia și Crucea Maiestăților Lor.

Îndată ce Maiestățile Lor au luat loc în biserică începe Te-Deum.

La finele Te-Deumului, președintele consiliului de miniștri cetesce și presentă Maiestăților Lor documentul comemorativ al serbării, care semnat de M. S. Regele, M. S. Regina, A. S. R. Principele moștenitor, de A. S. Principele hereditar de Hohenzollern, I. P. S. S. Metropolitul Primat, miniștri, președinții Corpurilor legiuitoare, primul președinte al curții de casași și al curții de compturi, primarul capitalei, și purtându sigilul Statului, se va încredința de M. S. Regelui, d-lui ministru de culte spre a se păstra în archiva Statului.

După săvârșirea Te-Deumului, M. S. Regele cu A. S. R. Principele Ferdinand și A. S. Principele hereditar de Hohenzollern, călari împreună cu statul

CURCANII.

Anecdota din răboiu.

— „Ce mai stai, Halim? Ian spune, „Din răboiu, mai ce mai este? „Am sfârșit ori totu ne batem?... „Și din Plevna ce mai veste? — „Din răboiu vr'o veste bună „Pân' acuma n'avem încă; „Noi trimitem ște, ște „Și curcanii ne-o mânăncă.“ Cam așa, lungit pe-o cóstă, privind [fumul din ciubuc Sfatuesce 'ncet Sultanul cu-al hare- [mului etnuc. De demult i-aprinsă lupta. — Dela Du- [năre 'n Balcani, Curg în șiruri cete, cete, Ruși, Români, [Români-curcani. Curg în șiruri, curg în cete, curg în [valuri ne'ncetăt Și cu-a Turcilor mulțime se lovesc cu [toți, se bat. * — „Ce curcan, Halim? Răspunde „Cu răboiul ce mai este? „Am sfârșit ori totu ne batem?... „Și din Plevna ce mai veste? — „Din răboiu vr'o veste bună „Până acuma n'avem încă!

„Noi trimitem ște, ște „Și curcanii ne-o mânăncă!... — „Ce curcan? de curci vi i frică? „Ce? Vă temeți?...? Sunt cumpliti?... „Să-mi aducă-ai curcanii, „Și-i mânănc eu singur fripti!!.. „I mânănc, scii cum? Deodată, „Cum cocoșu-o muscă 'mbucă! „Să-mi aducă-ai curcanii, „Voiu pe toți să mi-i aducă! „Voiu pe toți, chiar ați, ascultă, „Dacă sunt așa cumpliti, „Să-i aducă-ai și singur „Să-i mânănc, pe dată, fripti!... * „Și de unde sunt curcanii? „Te 'ntrebai să-mi spui ce veste „Ai aflat din câmpul luptei „Și pe-acolo ce mai este?... — „Pe-acolo, dór ce să fi?... „Știu că toți mohamedanii — „În Balcani se bat cu Rușii „Cu Români și Curcanii. — „Cum? Cu trei se bat de-odată?... — „Apoi, de, cu trei, veți bine? — „Cum cu Rușii și Români „Și cu alții mai cu cine?... — „Cu Curcanii, Luminare,

„Dór de-un césu mereu v' spun. — „Ce Curcani totu spui într'una. „Ești întreg ori ești nebuu? — „De?... Curcani...; căci dór curcanii „Sunt amarnici, Luminare: „Uriași, la cap cu pene, „Dinț de fier, aripi în spate... — „Cum? Cu aripi și cu pene?! — „Da, cu pene adevărat!... — „Bre, bre, bre!... Și cum? De unde „Așa neam s'a mai iscat? — „De, pe câtu ne spune Hoge, „Despre acesta nu se scrie, „Și Coranul nici o vorbă „Despre dinși ér nu scie. — „Bre, bre, bre! Sultanul dice, „Totu imi spui de ei mereu, „Di s'aducă nișce haine „De Curcan, să vedu și eu. * Toți alérgă după haine ca să împacepe [Sultan Ér Sultanul 'n gându croeșce numai [haine de Curcan. În sfârșit trimisul vine „Și Sultanul dice îndată: — „Ai adus întregu tacămul? „Pune-l jos și mi-l arată! „Adă întei să vedu gherocul,

Corneliu.

majoru regală, ministru de rebelă, atașării militare străine, precedați de toate drapelule, cari erau în curtea Metropolei. Cu muzica, sub comanda unui colonel și de un pluton de gendarmi, pornesc spre locul unde se va primi defilarea pe Bulevardu, în fața statuei lui Mihaiu Viteazul.

După Maiestatea Sa urmăză trăsura M. S. Reginei, precum și acele cu domenele de onore. Un escadron de gendarmi închide cortegiul regală.

În totu timpul până la ajungerea la locul de defilare, toate clopotele bisericilor din Bucuresci sunt puse în mișcare.

Ministrii și toți invitații la Te-Deum mergu pe căile indicate pe cărțile de invitațiune la locurile ce le sunt desemnate pentru a asista la defilare.

Defilarea se va face în ordinea următoare:

1. Un pluton de gendarmi călari.
2. Școlile primare cu muzica elevilor dela Sulina.
3. Școlile secundare și superioare.
4. Corporațiile și diferitele societăți cu drapule.
5. Armata, în capul căreia se voru afla toate drapelule trupelor cari au luat parte la răboiu și cari se voru înșira după ce voru fi trecut pe dinaintea Regelui, în jurul statuei lui Mihaiu Viteazul.

După defilare, Maiestățile Lor se retragu la palat. Se voru primi la palat: 1. Corpul diplomatic la 3 ore. 2. S-tul Sinodu la 3 ore și jumătate. 3. Președinții corporilor legiuitor și membrii Senatului și Camerei la 4 ore. 4. Inaltele curți de casațiune și de comert, curțile și tribunalele la 4 ore și jumătate. 5. Tote ramurile administrative la 5 ore. 6. Membrii Academiei, rectorul Universității cu decanii și profesorii facultăților, directorii școlilor publice secundare și primare cu totu corpul didactic și delegațiunile tineriei universitare la 5 ore și jumătate.

La 6 ore masa populară dată de municipalitate la ospătaria municipală.

Sera edificiele publice și orașul iluminat, asemenea și grădina Cișmigiuului. În principalele piețe și grădini publice voru cânta muzicele militare și lăutari.

La 9 ore reprezentația de gală la teatrul Național după un program special.

Sămbătă 11 Maiu.

La 10 ore Maiestățile Lor primesc reprezentanții diferitelor culte. La 10 ore și jumătate diferitele delegațiuni ale școlilor, societăților etc. La 11 ore și jumătate corpul ofiteresc al garnisonei împreună cu ofiterii de rezervă. În curtea Palatului voru fi așezate toate drapelule cu gardele de onore pe cari Regele va trece în revistă și la urmă va primi defilarea lor. La 2 ore Maiestățile Lor primesc consiliul comunal din Bucuresci împreună cu toți primarii comunelor urbane și rurale.

La 3 ore visita primarilor la Ateneu.

La 5 ore masa primarilor la Cișmigiu.

La Teatrul Național a doua reprezentațiune a spectaculului din ziua precedentă.

La 9 ore focuri de artificii la Cișmigiu.

Duminică 12 Maiu.

La 10 ore și jumătate serbarea copiilor la grădina Episcopiei.

La 2 ore și jumătate cursele la hypodrom (alergările de cai).

La 9 ore sera mare focu de artificii la hypodrom.

În toate serile voru continua iluminatul prin oraș, focuri de artificii la Cișmigiu precum și cântarea muzicilor și lăutarilor prin grădini și piețe publice.

Correspondența „Gaz. Trans.“

Pustinișu (Banat), 1 Maiu v. 1891.

Reuniunea învățătorilor români gror. a despărțământului B.-Comloș și a ținută adunarea de primăveră în Checia română la 23 și 24 Aprilie v. c. Ședința s'a deschis la 10 ore de cătră v.-preșidele Iuliu Vuia, după ce a pmerst invocarea Duhului sânt, precum și ședința biroului pentru censurarea tractatelor, ce erau a se ceti; se trimesese totodată și o telegramă de felicitare d-lui Dr. Giorgiu Popa din incidentul reocupării postului și serbării zilei numelui.

Adunarea a fost bine cercetată de cătră învățatori; amu avutu fericirea de a avé ca oște în mijlocul nostru și pe Stimab. d-nu I. V. Barcianu, primu-collaborator la „Luminatorul“, precum și pe d-lu G. Selegianu parochu în locu, Dómnele Vuia și Barbulescu și mulțime de plugari din locu.

Ședințele au decursu în ordine exemplară; serioșitatea, ce s'a putut observa sub decursul ședințelor, a dovedit cumcă învățatorii sunt la culmea chiamiilor lor, sciu și voescu a lucra cu totă serioșitatea întru împlinirea datorințelor lor și fără prezența vre-unei superiorități școlare.

Conducerea adunării din partea vice-presidentului a fostu foarte bărbătescă și multă bucuria ni-a făcutu prezența d-lui I. V. Barcianu; carele prin participarea sa din depărtare a dovedit, că bărbății noștri se interesează de faptele învățătorilor români și de cestiunile de interesu comun, cu cari se ocupă aceștia în adunările lor generale.

Cu multă atențiune au fostu ascultate următoarele tractate, lucrate cu mare zel și pe basa esperiențelor culese de pe terenul pedagogic. Anume:

- 1) Disertațiunea d-lui Iuliu Vuia despre „Organisarea învățământului nostru primar“, cu provocare la principiile pedagogilor mai renumiți, din cari trase nisce învățaturi folositoare pentru organisarea școlilor noastre.
- 2) „Cestiunea ortografiei“, espusă

în modu interesantă érăși de Iuliu Vuia, carele a făcutu istoricul dezvoltării sistemului de ortografie; după unele discuțiuni, conmembrul Petru Baranu propune se se însărcineze biroul a studia acelu sistem și a indegeta acelu metodă de propunere.

3) Totu Iuliu Vuia, ca v.-presidentu pune la ordinea zilei, ca temă liberă „Desvoltarea simțului moralu în tinerime“ asupra căreia teme s'a pronunțat conmembrul Petru Avramuș, Moise Avramescu, și Pavelu Văcărescu. S'a exprimat dorința, ca preoțimea să țină exortații și prin predici să îndemne pe părinți, ca pe cei în prima linie chiamiți a planta simțulu moralu în tinerime.

S'a cetit disertațiunea subscrisului „Causele pentru cari poporul nostru este atât de rece față de școlă, la finea căreia face unele propuneri pentru vindecarea acestui réu. Aceste propuneri, după ce au fostu susținute și de conmembrii I. Vuia, Anuica, Munteanu și de stimab. Dómnu Barcianu, s'au primit. Aici St. D-nu Barcianu, în asemnare cu cele citate, a adăst exemple din viața poporului și le-a espus înaintea publicului adunat, vorbindu dela inimă și la inimă, așa încât mulțimea de plugari ce se afla de față era foarte entusiasmată și la finea vorbirei s'a putut ceti de pe fețele tuturor o bucuria nespasă. Sunt convins, că cei ce au fostu prezenți la această adunare, ne voru mai puté fi străini față cu școlă și față cu învățatorii și bucurosu voru face totu posibilul pentru susținerea acestora.

5) S'a cetit disertațiunea: „Cultura intelectuală“ de Petru Baranu. Adunarea și-a exprimat complăcerea.

S'au mai ținut prelegeri practice din religiune de cătră Iuliu Barbulescu și D-șora Iulia Prohabu, asupra căroră încă s'au făcutu observările de lipsă.

S'a cetit raportul cassarului, bibliotecarului ș. a. Asemenea s'a raportat despre suma de 128 fl. 50 cr. colectată pentru monumentul lui Loga.

S'au mai făcutu diferite propuneri, pe cari de astădată le lasă notarului, ca celui mai de-aprópe chiamiat a raporta. S'a cetit și primitu proiectul de regulamentu pentru afacerile interne ale despărțământului, elaborat de Iuliu Vuia, cu concursul subscrisului și alu d-lui Petru Avramuș, cel dintâi referentul comisiunei literare, alu doilea referentul comisiunei organizătoare. După acesta s'a compus programul adunării viitoare și astfel terminându-se agendele adunării, v.-presidentul Iuliu Vuia închise ședința prin o vorbire acomodată și demnă titlului de onore, ce-lu pórtă

ca vice-presidentu alu despărțământulu B. Comloș.

Ca la toate întrunirile noastre de unu timp încóce, așa și la această întrunire s'a dat o cină comună de cătră Stim. colegu Iuliu Barbulescu și stim. d-șora Iulia Prohabu, în casa d-lui Barbulescu, la care au participat mai toți învățatorii, cari au fostu prezenți la această adunare. N'a lipsit dintre noi nici stim. d-nu I. V. Barcianu, care și cu această ocaziune ne-a însuflețit prin ținerea unor toaste în meritul învățătorilor. D-lu I. Vuia a toastat pentru d-lu Paul Rotariu, președintele reuniunei districtuale; d-lu N. Popoviciu pentru d-lu I. V. Barcianu etc.

Înainte de a-mi încheia acestu raportu, constat cu cea mai mare plăcere progresul, ce s'a făcutu în învățământu în timpul mai nou; decă totu cu asemenea pași voru înainta învățatorii noștri pe terenul cultural și în viitoru, timpul cel mai de aprópe ne va vesti mântuirea poporului nostru român din întunerecul nesciinței. Ajută Dómne!

Pustinișu, în 1 Maiu v. 1891.

Petru Ferentiu,
învățător.

Reuniunea de agricultură din Caransebeș.

Adunarea generală a reuniunii de agricultură din Caransebeș s'a ținut în 14 (26) Aprilie a. c. sub conducerea d-lui președinte Ioan Topala. D-lu secretaru Iosif Bălanu ceti raportul generalu despre activitatea comitetului în anul trecut și raportul despre starea economiei în ținutul Caransebeșului, cetindu-se totodată și programa activității viitoare a reuniunii. Din acestea estragem după „Fóia Diecesană“, următoarele:

Referitor la pomărit și la prăsirea vitalor, trebuie să accentuăm, că deși aceste ramuri formă isvórele principale de venit ale economului nostru, tocmai aceste ramuri sunt mai neglese și că tocmai dezvoltarea acestor ramuri are să fi problema principală a reuniunii noastre.

Abstragându dela cultivarea cea mai primitivă a pomilor, — decă peste totu póte fi vorba de o cultivare — unul dintre neajunsurile principale ale pomăritului dela sate este lipsa de soiuri bune, acomodate pentru esport. Dintre soiurile de póme cultivate de economii noștri, cari în ceea ce privesce gustul și altele, și în ceea ce privesce conservarea peste érnă, sunt puțin satisfăcătoare și nici nu pot fi luate în considerare, decătu ca materialu pentru vinu séu vinarstu. Soiurile cele mai bune, cari se află sporadice icu-colea, nu se află în o cantitate corăspunătoare unei eventuale căutări mai mari, ba considerându, că din partea

Dice densusul. „Punelú icu: Aștepta sé vață-unu spențeru Cum au turcii cei calici; Inșă étă 'n loou de spențeru Pân la bréu deabea cu greu, O manta, i-arată, mare Lungă câtú unu antereu. — „Bre, dér lungi mai suntú curcanii!! „Decă în gherocu suntú atâtú „Apoi cu șalvari, cu fesulú „Vorú mai fi atunc... câtú?!. . . . . „Adă acum șalvarii“ dice, Dér când colo, ce șalvari?!. Nu-sú șalvari ca toți șalvarii: Vede craci cumplitú de mari; Căci erau itari de-aceie, Albí, țesuți la noi, din lână, Cum se pórtă prin Moldova Increțiti și strânși pe vênă „Bre, bre, bre! mai dice densusul, Turbaratú cumplitú în gândú: „Adă acum aci și fesulú „Sé le vedú pe tóte în rândú. „Haide 'ntinde-acum șalvarii „Și-i întinde câtú mai bine. „Dela ei în susú gheroculú „Mi-lú așază, așa cum vine,

„Ér deasupra unde-i capulú „Cum aice capulú nu-i, „Ca sé pará unu omú aeve „Curcânesculú fesú sé-i pui. * La poruncă, hai, supuși, ca sé împace [pe Sultanu, Punú mantaua josú, itarii și căciula de [Curcanú Și urzescú o matahalá lungă chiar de [negânditú De rămâne, când o vede, bietú Sultanu [noreménitú: — Ai! Alah, oftéză densusul, „Lungi în gherocu și în șalvari!! „O fi fostú Proroculú mare „Dér curcanii încă-sú mari!!“ Ér privindú așa pe gânduri Dintr'odatá dice: „Vréu „Sé-mi aduceți câtú mai grabnicú „Ca sé vedú curcani și eu. „Sé-mi aducă toți curcanii, „Cum suntú dênșii de cumpliți, „Sé-mi aducă toți curcanii „Sé-i mánâncú aice fripti! La poruncă-i toți se'nehiná și vr'unú pașá [séu belșeagá Intr'unú sufletú pleacă'ndatá, cercetează [curtea'ntrégá

Și'ncuréndú vestescú Sultanulú, că'ntr'o [clipă o sé-i vie Optú curcani ce suntú acolo prinși de [multú din bătălie. Decú Sultanulú ia ciubuonlú Și mai cere și-o cafea Și s'ășază sé-i aștepte Stândú grecește pe saltea. Vrea curcani Sultanulú nostru, și cur- [canii vinú acum, Cu căprarulú lorú toți șépte, câte doi, [de rindú pe drumú. Vinú pe drumú. Căprarulú inșé, de pe [când chiar a plecatú Li-a fostú dișú: „Băeți, acuma mergemú față la'm- [peratú. „Sé luámú dér bine aminte, datoría noastră. [șciți: „Când vedemú pe vr'unú mai mare sé-i [strigámú pe loou: trăiți. „Sé cătámú și acuma dará, cum ostași- [lorú li-e datú „Se strigámú: trăiți, dér, tare, cum se [cade la'mperatú. Ajungéndú, decú, la Sultanulú, cum Sul- [tanulú bea cafea, Ei se'nșirá iute în față-i și pe când elú [nicú gândea

Int'unú glasú cu toții strigá „Sé trăiți, așa vertosú Că se duce, hai, Sultanulú Cu cafea cu totulú josú. „Vai! Alah! răcesce densusul „Săriți toți, lăsați Balcanii, „Veniți grabnicú toți aice: „Mă mánâncá friptá Curcanii!!.. „Revista Nouă“. Th. D. Speranția.

Fluierulú.*)
(Estrású dintr'o epistolá scrisá de B. Franklin la 10 Noemvre 1779, cătră dómna Brillon.)
M'a încântatú descrierea dumi- tale despre raiú și despre planu- rile ce ți-ai formatú cum sé vie- tuiescú într'ensulú. Asemenea în- cuviințezú cu totulú și conclusiunea că, până una-alta, câtá sé ne fo- losimú în această lume de tóte câte ne putemú folosi. După pá- rerea mea, ne-arú fi pré cu puțință sé posedámú multú mai multe bunuri și sé suferimú mai puținé
*) Din cartea „Franklin, opere alese“; din biblioteca de lectură pentru tinerimea română de ambe-sexe, elaborată după diferiți autori de I. M. Răveanu. Edițiunea V.

economilor noștri cât de puțin se face pentru susținerea acestor soiuri prin nobilitare de pomii tineri — nu e nemotivată temerea, că și aceste soiuri mai bune voru peri, decât nu se voru lua măsuri contra acestei fatale eventualități.

Nu se poate nega, că instituțiunea școlilor de pomi este una dintre mijloacele cele mai puternice pentru a întinpi pericoulul amintit, der această instituțiune numai atunci va aduce fructe binefăcătoare, decât se îndemna comunele de a face aceste școli și deoa le vom veni intru ajutor; altcum înființarea acestor școli n'are nici un rezultat practic.

Causa stării rele a economiei de vite e, pe lângă nutrire și îngrijire necorespunzătoare, mai ales lipsa de tauri comunali. S'a constatat, că cele mai multe comune n'au nicidecum tauri, seu decât au tauri, acesta nu corespunde numărului vacilor din comună, seu în altă privință e necorespunzător.

În cât privește nutirea și căutarea vitelor, cauza ținerii necorespunzătoare este: 1. Că nu sunt cunoscute principiile și folosul nutririi și îngrijirii raționale. 2. Mai ales că economilor le lipsesc nutrețuri bune și variate; partea cea mai mare a economilor noștri, afară de paie, tui și fână, nu cunosc altă nutreț peste erna, ba sunt comune, unde trifoiul, brosele, mizerica etc. sunt cu totul necunoscute, seu decât există trifoi, ele sunt infectate prin mătășină (călbăză), seu nefiind altcum cultivate, nu răsplătesc lucrul economului.

Nici producerea cerealelor nu se află în stare mai bună. Abstragându de la acea împrejurare, că în multe locuri nu există nici o schimbare de sămânță și se sămână fără intrerupere totu ocuză; pe o lucrare mai rațională se pune puțin seu nici un pond; de 2 arături, de aratură adencă toamna, de alegerea și curățirea sămânței, foarte puțin economi au cunoscință.

Programul viitor al Reuniunii este:

Pentru dezvoltarea pomării:

1) Reuniunea va avé să țină o poziție de pome, ca prin acesta să ajungă comitetul și membrii reuniunii a cunoște soiurile mai bune lăpate în ținutul nostru. Cu această ocaziune să se premieze cultivatorii soiurilor bune pentru a-i incuragia.

2) Pentru înființarea grădinilor comunale, e a se trimite în fața locului un individ din partea reuniunii, ca acesta să îndemne comunele de a înființa grădini de pomării și a-le da instrucțiunile necesari.

3) Conducătorii grădinilor comunale, învățătorii și alți economi buni, sunt a se chiama la un curs din pomării, care se va țină în fiecare an. La acestu cursu sunt a se chiama la începutu numai învățătorii și economii comunelor din apropiere. Comunelor mai îndepărtate sunt a se da deocamdată instrucțiuni scrise seu verbale.

4) Reuniunea plantază o grădină nouă de pomi pe lângă cea veche, unde se voru cultiva pomi numai de 3—4 soiuri bune, alese de comitetul reuniunii. Din această grădină se voru distribui rămurele (sede) nobili poporului și grădinilor comunale.

5) Școla de pomi a reuniunii e a se mări și voru fi a se cultiva aci, afară de cele 3—4 soiuri alese de comitetul, și soiurile cele mai bune lăpate în ținutul nostru.

6) Pentru a puté da poporului modele de pomi bine cultivați, reuniunea de aci înainte să nu mai deé membriilor ei decât numai pomi cu corónă bine formată.

Pentru dezvoltarea economiei de vite:

1) Pentru de a acoperi lipsa de tauri comunali reuniunea să caute și să afle cauza, pentru care una seu altă comună nu are tauri, — spre a puté mijloci de lăturarea pedecii la locul competent.

2) Pentru a puté demonstra creșterea și ținerea rațională a taurilor, să se procure viței de Mollthal seu Pinzgau și să se nutrească și să se țină strictu după regulile economiei raționale. Taurii crescuți să se pună și la dispoziția economilor din prejur, căci până acuma se puneau numai la dispozițiunea economilor din Caransebeș.

3) Pentru a puté demonstra creșterea rațională a trăgătorilor, sunt a se procura doi viței, ca trăgători viitori vor fi a se nutri și a se țină în modu corespunzător scopului economicu propus. Cu acești trăgători să lucre reuniunea o parte a pământului ei pentru a puté arăta economilor noștri și în modu intuitiv modul ținării raționale și folosul câștigat prin această ținere. Totu așa e a se procura cel puțin o vițeuă pentru a puté arăta în modu practic creșterea vacilor la toate ocaziunile, când se voru cere informații în privința acesta din partea membrilor, a institutelor, a comunelor și a privaților.

4) În comune să se țină prelegeri despre prăsierea, nutirea și ținerea rațională a vitelor și cu ocaziunea acesta a îndemna corporațiunile și ómenii privați de a cerceta economia de modelu a reuniunii.

Însă fiindcă o economie rațională de vite nu e posibilă fără o cultivare a

trifoiului, broselor și a liveșilor, ér partea cea mare a economilor noștri nu cultivă plante de nutrețu nici decum seu decât le cultivă, le cultivă rău, să se îngrijescă reuniunea a lăpă cultivarea plantelor de nutrețu, împărțind sămânță și dând instrucțiuni poporului.

Aci trebuie să amintim, că comitetul a și început a împărți sămânță aci și în comunele din apropiere și că poporul a primitu sfaturile împărțite cu cea mai mare bucurie. Se ceti preliminarul reuniunii, în sensul căruia se preliminară venitele reuniunii în suma de 2384 fl. 10 cr., ér spesele în sumă de 2255 fl. S'a propus și s'a primitu, ca pentru răspândirea pomării raționalu să se țină în anul acesta un cursu practic din pomării. Cursul va fi condus prin d-lu secretar și profesorul preparandialu, Iosif Bălan, și va dura 2—3 zile. Se voru chiama la acestu cursu învățătorii preoții și câțiva economi din comunele învecinate. Pentru a ușura participanților cercetarea cursului, li-se voru da din cassa reuniunii câte 50 cr. la zi.

Pentru a se convinge reuniunea despre rezultatul cursului ținut, se va esmite la timpul seu d-lu secretar, care cercetând comunele respective, va avé să raporteze, că cari dintre frecenții au folosit în praxă mai cu succes cunoscințele câștigate, — pentru a puté premia pe cei zeloși. Premiile acestea nu se voru da în bani, ci în natură, în formă de pomi nobili seu pădureți.

Averea reuniunii mișcătoare și nemiscătoare cu finea anului 1890 a fostu de 4689 fl. Biblioteca reuniunii a avut 178 opuri în 272 de tomuri și broșuri, dintre cari s'au cetit 40 de opuri.

Reuniunea a avut următoarele mașini: 1. Mașină de treerat, 2. mașină de curățit cereale (trieur), 3. mașina lui Thalmayer pentru scoterea călbezei (mătășinei) din sămânța de trifoi, 4. mașină de curățit (sghiorat, sfărmat) cucuruzul, 5. móră (ciur mare) cu 10 site pentru curățirea cerealelor. Dintre aceste mașini s'au folosit prin economii din Caransebeș și dimprejur mașina de trifoi, trierul și ciurul cel mare.

În grădina reuniunii au fostu cu finea anului 1890 la olaltă 5190 de pomi, dintre aceștia 1796 nobilitați și 3394 pădureți; dintre cei nobilitați 161 de pomi mari cu fructe și ceilalți tineri. Membrilor s'au împărțit anul trecut 450 de meri și nuc. Merii împărțiți au fostu de următoarele soiuri: *Batulă, Sercica, Renet de Orleans, Mer garofiu de Cornwall, Renet de Van Mons, Măr de Șicula.*

Încercări s'au făcutu în pământul reuniunii cu 8 soiuri de cucuruz, parte

timpuriu, parte târziu, și cu 36 soiuri de cartofi parte timpuriu, parte târziu.

Starea sămânțurilor.

După rapórttele oficiale, starea sămânțurilor în timpul dela 2 până la 8 Maiu s. n. se presentă astfel:

Peste tot, timpul cu începutul lui Maiu a început să fiă mai favorabil și sămânțurile au început în urma acesta să se desvólte repede. Urmările ălelor frigurose de mai 'nainte însă se simt și acum, căci pe multe locuri sămânțurile sunt slabe, rari și palide.

Cât pentru grâne, starea lor în timpul de față e foarte diferită. Sunt unele ținuturi, unde starea sămânțurilor e deplină mulțumitoare, der în multe locuri ele sunt foarte slabe. Deoarece însă în ălele din urmă au început să se desvólte bine, s'ar puté dice peste tot, că starea sămânțurilor este mijlocie.

În partea stângă a Dunării sunt în mare parte slabe, în partea dreapta a Dunării, apoi între Dunăre și Tisa și în parte și în Ardeal sunt pe multe locuri buruenose și pustiite de șoreci.

Săcările sunt slabe, abia în două comitate s'ar puté dice, că sunt mulțumitoare. Orzul de toamnă cu puțin excepțiune e slabu; cel de primăveră însă este frumos, des și se desvólta bine. Asemenea se află în bună stare și ovăsul. În contra ovăsul și a orzului nu se aud plângeri nici dintr'o parte. Rapițele nu sunt tocmai într'o stare mulțumitoare; în multe părți ele au perit seu sunt foarte slabe, șorecii și mai ales miliardele de pureci le pustiesc grozavu. Cucuruzul, ierburile și plantațiunile de grădină se desvólta bine și sunt promiștore. Viile însă numai de câteva ăle au început să lucreze mai bine; nenumerate plângeri se aud, că dezvoltarea nu merge așa bine și repede, ca altădată, și că multe vițe au degerat în decursul iernei. La o recoltă bogată din partea viilor nu se prea pôte spera în anul acesta. Póme se speră, că voru fi multe în toate părțile țerei.

În ce privește Ardealul în special, grânele de toamnă în urma ălelor caldore din urmă s'au îmbunătățit mult și s'au mai îndesat. Sunt însă unele ținuturi, unde înghețurile din Aprilie le-a slăbit așa de tare, încât nu potu prinde putere mai de loo; sunt rari, buruenose și mărunte. Săcarea a început a se îmbunătăți și pe multe locuri e foarte frumoasă. Orzul sămânțat mai de vreme a răsărit frumos și se desvólta repede, cel sămânțat mai târziu încă a început în urma

rele, dac'amă voi să ne ferim d'a nu da pré multu pentru fluier; căci, pare-mi-se, cea mai mare parte din nenorocii ce se află în lume au ajuns astfel, numai pentru că n'au îngrijit să ia această măsură.

Vrei să scii ce voi să dic? Dumitale îți plac istoriile, și nu mă vei lua în nume de rău, decât îți voi spune una, care mă privește pe mine.

Când eram copil de cinci-șese ani, într'o sărbătoare amicii imi umplură posunărașul de gologani. Plecau îndată la o prăvălie, unde se vindeau jucării; însă, pe cale, fiindu încântat de sunetul fluierului unui copil, pe care-lu întelnuu ilu imbiau să mi-lu vândă mie, și'i dedei pe elu cu bucurie toți banii ce aveam. Intorcându-mă în familie, mă puseu a fluiera de răsuna camerele, foarte mulțumit de cântecul meu, der spărgându urechile tuturor din casă. Frații, surorile și verelile mele, audind că'm datu atât pentru acestu urciosu urlet, imi spuseră că l'am cumpăratu c'unu prețu îndecit

cită mai scump, apoi imi vorbiră de lucrurile plăcute, ce ași fi putut lua cu banii dați mai multu pentru fluier, decât ași fi fostu mai cu minte. Ei riseră atât de multu de negliobia mea, încâtu începutu să plângu de supărare. Măhnirea ce simțiam, cugetându la nesocința mea, era mai mare decâtu plăcerea ce-mi aducea fluierul.

Cu toate astea, împrejurarea imi fu mai târziu de óre-care folos, căci atât de multu mă mișcase, încâtu orî când vream să cumpăr câteva ceva necesar, diceam în mine: *să nu dau pré multu pentru fluieru, și astfel imi cruțam banii.*

Înaintându în etate, intrându în lume și observându faptele ómenilor, vedui că se aflau mulți, cari dau pré multu pentru fluieru.

Când am vedutu pe cineva, care, ambiționându favorea curții regale, își perdeu timpul în stăruințe, ca să capete o decoratiune, cu pierderea repausului, a libertății, a virtuții și, pôte chiar a adevăraților amici, am disu în mine:

acestu omu dá pré multu pentru fluieru.

Când am vedutu pe altu, setos d'a se face popular și, spre acesta, ocupându-se neincetat cu afacerile altora, neingrijindu-și pe ale lui și ruinându-se prin acesta neingrijire: „plătesce prea multu pentru fluieru“, mi-am disu îndată.

Când am vedutu unu avaru, care renunța la totu ce'i putea îndulci viața, la orî-ce plăcere de a face bine altora, la orî-ce stimă a compatrioților lui și la orî-ce farmec alu amicitiei, pentru ca să posedă o bucățică de metalu galben: sormanul, am exclamat eu, *dă pré multu pentru fluieru!*

Când am întelnit unu omu datu plăcerilor, care sacrifică orî-ce laudabilă perfecționare a sufletului, orî-ce îmbunătățire a stării lui, pentru desfătarea simțurilor curat corporale, și care-și ruina sănătatea, umblându după dênsele: „amăgitule, am disu îți procuri nevoi în locu de plăceri și plătesci pré multu pentru fluieru!“

De am vedutu pe altu, ținendu pré multu la vestminte frumoase, la case mărețe, la mobile și tră-

suri luxose, toate mai pe susu de averea lui, pe care nu le putea avé decât făcendu datorii și ducându-se a-și termina dița într'o închisore: „vai! am disu eu, dá prea multu pentru fluieru.“

Când am vedutu o copilă frumoasă, cu o fire bună și blândă, măritată dup'unu om crud și necioplit, care o maltracta neincetat: „pecatu de ea, am disu, c'a datu atât pentru unu fluieru!“

În fine, am încheiat, că cea mai mare parte din nenorocirile ómenilor vinu din aprețurile false, ce se atribue valórei lucrurilor, și pentru că se dá pré multu pentru fluere.

Cu toate astea, simțu că se cuvine să avem compătimire de acești nenorociți, când mă gândesc că, cu totă înțelepciunea de care mă laud, sunt în lume unele lucruri atât de amăgitore, încât, dacă s'ar pune la licitațiune, ași fi în stare să mă ruinez, ca să le cumpăr, și ași mai vedé înc'o-dată că am datu pré multu pentru fluieru.

șilelor căldurose a crește și a se desvolta bine. O vésulă mai pretotinde-ne se desvóltă fôrte frumos. Rapița pe la Făgăraș e destul de frumoasă, decă a fost séménat în pământ gnoit bine; în comitatul Solnoc-Dobéca însă e slabă și pustiită de pureci.

Telegrame particulare ale „Gaz. Trans.“

București, 4 (16) Maiu. Ionu C. Brătianu a încetat din viață ađi Sâmbătă la trei ore dimineța.

Pentru clubul Liberalilor:
Dumitru Pandravu.

3 (15) Maiu.

Viena, 4 (16) Maiu. Drepturile nóstre le-ați avut în vedere, pentru ele ați luptat și veți lupta necentenit. Vă salutăm!

Viena, 3 (15) Maiu 1891.

Tinerimea academică română.

Galăț, 4 (16) Maiu (dată după međul nopții). Românii gălățeni sərbătorind ziua de 3 Maiu, vė încurajéză la lupta ce purtați pentru drepturile națiunei române.

Radu Olteanu, Milos, Pitișu, Isvoranu, Agaci, Georgescu, Danarintiu (?), Dragoi, Ioanu Alevra, G. Adamescu, I. Nebuneli, Coltofeanu, Arion, Stefănescu, Frigătoru, C. Pop, Theodorovic, Dragomir, Constantinescu, avocatul Pitesu, N. Purcărea, Bunea.

Telegramele „Gaz. Trans.“

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 16 Maiu. Deputatul Iuliu Horváth și-a depus mandatul său de deputat, pentru că în privința reformei administrative nu s'a putut înțelege cu partida sa.

Viena, 16 Maiu. Din Petersburg se anunță, că fiica principelui din Montenegro s'ar fi logodit cu Tarevici.

Berlinu, 16 Maiu. Cancelarul imperiului, Caprivi, suferă de bóla „Diabetes mellitus“ (Zuckerkrankheit), în curéndu se va duce la Carlsbad.

Lissabona, 16 Maiu. Intregu ministeriu a demisionat.

Stokholm 16 Maiu. Parlamentul a fost închis, fără discurs al tronului.

Despre turbare.

Prelegere la institutul de bacterologie în București.

Miercuri s'era, 17 Aprilie, d-lu profesor Dr. Babeșu, înaintea unui public distins și fôrte numeros, în care sexul frumos era prea bine reprezentat, a ținut a 6 a conferință vorbindu despre turbare.

„Deși țera nóstră este póte cea mai bantuită de turbare, deși mulți din d-vóstră ați vėđut cãni turbați, cu tóte acestea există multe alte cestiuni importante asupra acestei bóle, cari sunt necunoscute de public și a căroră esplicare este de o utilitate publică.“ Astfel începe distinsul bacterologu. După socotéla sa, animalele turbate mușcă cam 600 de ómeni pe an în România. Dintre aceștia peste 300 ómeni vin la institutul de bacterologie ca să fiă căutați. S'ar puté conchide de aicea, că înainte de descoperirea tratamentului actualu, muriau cel puțin 50 bolnavi de turbare pe an.

Se știe, că turbarea este o bóla grozavă, ce se capétă cele mai de multe ori prin mușcătură, dér nu se știe decă

unú cãne póte să câștíge turbarea altfelu, decãtu prin mușcătură, séu mai rare-ori prin saliva (scuipatul) unui cãne turbat, care atinge o rană a unui cãne de altfelu sănétos.

Nu este adevérat, că cãni, séu alte animale capétă bóla din senin, după cum nu este adevérat ceea ce se numesce popularu: căfei de turbă.

Tóte animalele cu sãnge caldu potú să capete turbarea. Cu tóte încercãrile ce le-a făcutu d-lu profesor nu a putut ajunge ca să dea turbarea la bróscă.

Până acuma se găsesce turbarea la urmátorele animale: cãni, lupi, pisici, vulpi, maimuțe, porci, vitele cornute, cai, guzgan (cloțan), cerbi și oi. Prin infecțiune (molipsirea) putem produce turbarea la iepurele de casă, la purcelulu de India, și la paseri.

Decă unú animalu mușcă pe unú altu animalu, balele lui, cari conțin substanța activă a turbarei, intră în rană, unde imulțindu-se produce bóla. Dér imulțirea microbilor și desvóltarea bólei se face încetul cu încetul. Astfel la cãne turbarea apare între 2 și 5 sėptémãni după mușcătură; la omu dela 3 sėptémãni până la 3 luni. În intervalu acesta atât omul cât și animalele mușcate sunt cu totul sănétose. Virulența mușcătorei variază cu felulu animalulu care mușcă. Astfel omul mușcat de unú omu turbat nu turbéză niciodat.

Mușcătura maimuței este mai periculósă decãtu a omului, cu tóte acestea produce turbarea multu mai rar și multu timp după mușcare.

Cele mai grave mușcături sunt a cele ale lupulu turbat, căci mai toți ómenii mușcați de densulu moru de turbare.

După statistica lui Pasteur, dintre 100 ómeni mușcați de lupu, moru 82 de turbare. La noi au venit 46 ómeni mușcați și au murit 42.

Mușcătura de cãne e mai puțin periculósă, dér cea mai d'ésă.

Statistica de 20 ani în Franța arátat, că dintre 270 persóne mușcate de cãni turbați, 152 au murit.

Mortalitatea diferă după locul mușcăturii. Astfel mușcarea părților necoperite de haine și aprópe de cap e cu multu mai periculósă, decãtu aceea a părților acoperite și mai departe de cap. Astfel dintre 100 ómeni mușcați la capu moru 88; dintre 100 mușcați la mánu moru 67, și numai 30 la sută dintre cei mușcați la celelalte părți acoperite ale corpului. Copii sunt mai sensibili la mușcătură decãtu ómenii mari. Gravitatea mușcătorei mai depinde de numérul rãnilor și de afunđimea lor.

Mortalitatea e numai de 5 séu 6 la sută, când se aduna tóte mușcăturile la unú locu, adecă și a cãnilor a căroru turbare nu este constatată.

Cu câtu mai gravă este o mușcătură cu atâtu mai curéndu se ivesce turbarea. Astfel copii mușcați la față și cari au multe rãni voru muri aprópe cu siguranță în 20—60 zile dela mușcătură.

În institutu s'au făcutu esperiențe asupra ranelor dela capulu cãnelui. S'a pus unú cãne turbat la unú locu cu alți cãni sănétosi, cari au fost mușcați de celú turbat. Celú mușcatu la capu móre cam totdeuna după o lună dela mușcare.

După mușcătura dela mánu și picioare, turbarea se ivesce la omu dela 2 luni în susu, adecă în luna a 3-a. Sunt casuri în cari apare și mai târziu. În statistică s'au găsit 3 la sută dintre turbați, la cari bóla au apărut la unú an după asemenea mușcături. Nu există nici unú casu unde bóla se fi apărut după mai mulți ani.

Deși în generalu ómenii după mușcătură parú a fi sănétosi, cu tóte acestea d. profesor Babeșu spune, că ar fi observat, că ei sunt mai dispuși la frigur decãtu ceilalți ómeni. La iepure a constatatu totdeuna o febră după infec-

țiunea cu creieru de cãne turbat, ceea ce indică, că turbarea lucréză în corpulu acestui animalu până se ajungă la maturitate, când isbucnesce cu tótă furia.

Bóla începe cu lipsa de somn séu cu visuri urite, gréță, durere de capu, vãrsături și o stare de tristeță și frică séu o presimțire a bólei infricoșate. Lumina, vèntulu genéză multu pe acești condamnați, provocându-le o rësufare grea și profundă. După acesta bolnavu nu numai că nu póte bea apă séu alte lichide dér la vederea lor ilu apucă unú „pasmu alú gátului, apoi începe agitațiunea, terórea, furia, halucinații, saliva (scuipatul) se adună în mare cantitate în gura bolnavului, vorbesce iute, este fără liniște și înspăimântat, câte odată mușcă séu îi este frică că are sé mușce.

A doua séu a 3-a zi se mai liniștesce puțin, bea și câte puțin apă, dér slăbește fôrte multu și móre cu unú felu de paralisă generală. Copii moru de multe ori a doua zi după începutulu bólei: ómenii mari după 3—4 zile, rarú o duou mai multu.

Câteodat se observă, chiar după mușcarea de lupu, o formă de turbare mai liniștită, astfel a vėđut o fată tinéră, la care abia apăruse primele fenomene descrise și deja a murit fără multu suferință.

La cãni turbarea se arátă sub diferite forme.

De ordinaru cãnele își schimbă glasulu, se retrage într'unú colțu, se irită fôrte ușor, nu prea mánăncă, ochii sunt triști și cam roșii turbur, nu prea ascultă pe stăpánulu séu. Aceste semne însă potú lipsi, séu suntu prea puțin pronunțate. Une-ori cãnele, fără nici unú semn, începe să mușce, câte-odată fără sé fiă de locu iritat. De multe ori mușcă în aeru, ca după muscu, are halucinații și se teme. Astfel trece o zi séu doué până când începe furia și atunci cãnele mușcă în tóte părțile, animale și pe omu. De multe-ori mușcă ca o mașină, ținéndu obiectulu mușcatu cu țăriă și furia chiar decă ar fi unu feru ferbinte. Caută să pãrăsescă casa cu forța și tuge prin satú și orașe, alergándu fôrte departe.

În aceste curse (alergări) mușcă totu ce-i iese înainte, slăbește și se murdăresce, înghite obiecte nemistuibile, ca fènu, pãr, pământ și se întórece acasă într'o stare de plãsă. Câte-odata mai cunósce pe stăpánulu séu, de multe-ori însă nu. Slăbesce din ce în ce mai multu, i-se paraliséză picioarele de dinapoi și nu mai póte merge, vréa să musce dér nu mai póte, căci gura este paralisată, rămâne deschisă pe jumătate și din ea curgu bale; în fine móre în o slăbiciune extremă.

De multe ori nu se constată aceste simptome. Cãnele mușcă și după aceea pare cu totul sănétos; slăbesce cu încetul și móre fără simptome bine pronunțate.

Altădată cãnele turbat nici nu mușcă, are turbarea mută séu paralică, în care gura este deschisă și lasă sé curgu din ea balele. Distinsul conferențiaru spune că a vėđut unú casu, în care stăpánulu unui cãne turbat, cređéndu că are o altă bóla a băgat mánă în gura cãnelui și s'a rãnit. Rãnirea acesta e totu așa de periculósă ca și mușcătura.

Unú lucru condamnabilu este de a da medicamente la cãni turbați, căci celú care le dá este espus a fi mușcat séu rãnit. Ar trebui ca medicii veterinari să înțelégă lucrulu acesta și să nu mai prescrie medicamente în casurile de turbare, fiă chiar suspecte.

Sunt casuri, când este fôrte greu de a spune decă este turbare séu nu; în asemenea casuri cãnele trebuie închis și observat mai multe zile dea-réndulu.

Este o aousare nedrėptă, cumcă în casurile unde nu se póte sci cu siguranță decă este turbare, recomandă tra-

tamentul antirabioú, (adecă vindecarea prin aceea, că se altuesc otrava turbării în trupulu bolnavului) pentru că acestă măsură este fôrte necesară. Ar fi o crimă decă s'ar aștepta până se se probeze prin esperiențe séu până ce cãnele móre, ca să se afle decă a fost turbat.

Una din descoperirile cele mai mari este găsirea în crierulu și în méduva spinărei animalelor turbate a substanței, care produce turbarea. Acestă descoperire se datoresce nemuritorulu Pasteur, care a luat din crierulu unui animalu turbat și a introdus în crierulu unui animalu sănétos.

Eminentulu nostru bacterologu face înaintea publiculu acestă operațiă. Elu deschide prin unú burghiu micu (trepanu) cavitatea craniană la unú iepure sănétos și introduce puțin crieru emulționat dela unú altu iepure, care murise de turbare. Acestu iepure va muri după 8 zile de turbare.

În fine arátă cum prin căutări repetite a ajunsu să cunósca cum substanța (altoiulu) otrăvitoare se propagă până în crieru. („Románulu“.)

Viena, 12 Maiu n.

(O conferență cu esperimentațiuni, ținută în Viena de unú membru alú Academiei române). Am simțitu multă plăcere zilele trecute când am primitu invitațiunea la conferența cu esperimentațiuni, ce avea a se ținé în laboratoriu de chimia alú Academiei de comerț.

În ziua și ora indicată unú numeros și distins publicu era prezent, așteptándu aparițiunea conferențiarulu, care la intrare a fost salutat cu multă căldură.

După o scurtă introducere își începú interesanta conferență asupra acidulu carbonicu, arátándu mai întâiu proprietățile acestui gazu, precum: gazu incoloru, transparentu, cu mirosu puțin pișcător și gustu acriu, mai greu ca aerulu și irespirabilu. Arátă cum se forméză acestu gazu prin combustionea carbonulu cu unú excesu de oxigenu, producéndu o cantitate mare de acidu carbonicu. Explică mai departe cum se prezentă în natură și anume: în aeru, în apă și în minerale. Pe urmă procede la lichifierea acidulu carbonicu prin presiune și prin scăderea temperaturii, apoi la solidificarea lui și prin mijlocirea sa și la solidificarea mercurulu.

Aceste transformări le-a produs în cantități mari și le-a prezentat publiculu pe vase mici de porțelanu.

După aceste interesante experimente mai atrase atenziunea publiculu și asupra faptulu, că acidulu carbonicu dizolvat în apă, are proprietatea de a dizolva o serie de materii minerale și prin acestă însușire produce efecte imense în natură și anume: apa de plóie căđéndu pe pământu absorbé acidu carbonicu din aeru și acestu licuidu strecurându-se prin straturile pământulu, produce continue transformări geologice.

De-o importanță totu așa de mare a fost și altu doilea procesu ce l'a descris și anume: cum prin lumina sórelui acidulu carbonicu din aeru, în presența clorosilei plantelor, se descompune în carbune și oxigenu, plantele întrebunțéză carbonulu spre desvóltarea propriulu lorú organismu, ér oxigenulu ilu redă aerulu ca partea sa esențială. Prin respirațiune însă se produce din nou acidu carbonicu și astfel ne'ncetat se repetă acestu procesu circularu.

Claritatea și precisiunea cu care onoratulu conferențiaru a tratat diverse și importante experiențe, a atrás admiratiunea întregulu publicu și mai cu deosebire a persónelor speciale, cari erau în mare numér. Dér înainte de a încheia mai făcu publiculu atentu asupra unui casu din viața practică, unde asemenea se constată, că cele mai multe beuturi conțin acidu carbonicu, și chiaru acesta e care le dá gustulu răcoritor; astfel, apa gazósă, berea, beuturile cari muséza și în primul gradu șampania conține bogate cantități din acestu acidu carbonicu, și spre a convinge pe auditori despre cele dize, recomandă ca fără amânare să se analizeze acestă nobilă beutur; și îndată s'a și vėđut licărind în pahare de cristalu acelú licuidu clar și auriu, care a fost servit publiculu.

Acestă surprisă produsă o veselie și animațiă generală. Una dintre dómne, soția directorulu Academiei de Comerț, D-na de Sonndorfer se sculă și rosti câte-va cuvinte bine simțite, mulțumind

conferențiarului pentru plăcutele și instructivele momente ce le a procurat.

Cu atâta mai mult eu, ca singură română între atâți auditori, am simțit o mândrie și satisfacție, că un român, eminentul prof. N. Teclu, cunoscut și ca membru al Academiei Române din București, se află în capul unui laborator atât de important și a știut prin cunoștințele și calitățile distinse să atragă stima și simpatia străinilor și a tuturor aceluia, care îl cunosc.

Aceleași sentimente cred, că le va împărtăși ori ce conațional, și nu va pute decât să felicite națiunea română, că poate da unei țări străine asemenea capacități, și totodată să și pue întreabarea: Oare țara noastră e atât de abondantă în asemenea omenii, încât nu crede de necesar de-a aduna asemenea puteri de pe unde sunt împrăștiate și a-le întrebuința pentru propriul său folos, propriul său progres?

Olympia Orghidanu.

CARACTERULU.*)

Insușirile caracterului.

I. Curagiul.

Cumcă și femeile pot arăta acest curagiu în luptă, avem destule exemple. Să ne aducem aminte numai de vitejia ce au dovedit-o la 1848 femeile noastre române din munții apuseni ai Transilvaniei sub conducerea eroice Pelagia Roșia, și cum au ajutat ele Moșilor și Țopilor ca să învingă pe dușmani. Astfel s'au distins și femeile germane în luptele de liberare dela 1813 și Tirolesele mai înainte la răscola din Tirol.

Förte de laudat este curagiul Catarinei Douglas. Când conjurații au năvălit în odăile lui Iacob II al Scoției, spre a-l omorî, regele provocă pe femei, cari se aflau în odaia vecină, să se razime de ușă și să-o țină închisă câtă numai le va fi cu putință ca regele să câștige astfel timpul de a scăpa. Conjurații au fost stricat lăcatele dela ușă, așa că nu se puteau închide, ba nu se putea pune nici zăvorul. Când însă femeile au vădit că se apropie, Catarina cu eroismul moștenit al neamului ei, băgă brațul prin scobe până ce i-se rupse și ucigașii năvăliră în odaia. Și după aceea încă, femeile, deși nearmate, se mai opuseră din toate puterile lor.

Gertrude von der Wart din Țările de Jos convinsă de nevinovăția bărbatului ei, care fu acuzat pe nedrept, că a voit să omore pe împăratul, și tu condamnată a muri pe rotă, nu s'a mișcat de lângă el ca să-i ușureze lupta cu morțea.

Lady Franklin a căutat pe bărbatul ei, care a perit între stâncile de gheață ale polului nordic, timp de doisprezece ani, dovedind o statornicie și un devotament ne mai pomenit. Societatea regescă geografică a oferit soției lui Franklin în semn că știe aprea eminențele ei însuși „medalia de fondator.”

Și dacă veți observa, că aceste au fost situații extraordinare, în cari nu ajunge așa de ușor o femeie, vă întrebăm: Care este sigura în contra războiului și a revoluției? Care este sigura că nu-și va pierde bărbatul său că nu va întâmpina alte pericole?

Intr'aceea, mărturisim, că în genere, curagiul pe care trebuie să-l dovedească femeia, este mai puțin eroic și public decât se arată mai mult în interiorul casei. În bolă și amăriciune femeile sunt adeseori mult mai viteze ca bărbații, precum amin-

tirămă mai înainte. Unde te mână inima, acolo curagiul lor este chiar proverbial.

Față cu cele mai grele încercări, femeile s'au arătat destoinice, der nu le învățăm să suporte micile suferințe și chinuri. Dacă nu se împotrivesc dela început cu energiă acestor lucruri mici, însemnătatea lor crește și cauzează o sensibilitate bolnăvicioasă care amărăște viața lor și a altora. La acesta trebuie să ne împotrivim dela început printr'o disciplină strictă morală și spirituală, care singură poate să producă și să întărească acea putere de spirit, de care femeia are tot atâta lipsă ca și bărbatul. Numai ea dă prezentă de spirit și curagiu, de a fi gata să întem-pină toate evenimentele, de a păstra în cele mai grele împrejurări virtutea și de ați afla într'insa cea mai frumoasă răsplată, și de a nu alerga după glorie și recunoștință.

Cine nu a auzit ceva despre Elisabeta Fry, ângerul mângâitor al robilor din închisori, și de Miss Nigthingale, ângerul spitalelor?

Cumcă aceste și alte femei au părăsit cercul căsniciei și au pășit pe cărările iubirii de omenii milostive, acesta dovedește numai că au avut curagiu mult; căci unei adevărate femei îi place să trăiească numai în linisce și în retragere. De aceea sunt așa de puțin femeile cari au eșit din această linisce; după ce au părăsit-o însă, nu le-a lipsit nici odată ocaziunea de a se face folositoare în toate părțile. Cele mai multe n'au șovăit: vedură că acesta le era calea, aici le chema glasul datoriei; și ele ascultau de el fără a se gândi mult, fără de alte cugete rezervate, mulțumite fiind cu conștiința lor.

(Va urma.)

Axiome în versuri.

Omul neașu și fălețu
Nu plătesce-unt pădurețu;
Er celui cu vorbe dulci,
I-ai da totu simburu de nuc.

—x—

Griji! noroculă
E ca foculă,
Ori te linge,
Ori te frige.

—x—

Totă aceea vremă a face,
Ce altora nu le place.

—x—

Ați o'ntinde pân'o rupe,
Mâne n'are s'o astupe.

—x—

Mai multe puteri de odată,
Ori ce lucru'la face îndată.

—x—

Nici-odată pofta mare
Nu mai are n'destulare.
Nici unu lucru mai de trebă,
Cu ajutorul dat în grabă.

Culese de Ioan Petranu.

Din jurul vetrei.

M'a trimesu domna de susu la cea
de josu, să-i țesă pânză fără rost.

*

Tată-s'o încă nu s'a ivit în lume
și fiul său umblă pe virful casei.

(191919)

*

Care bolă face zile plăcute?

(191919)

*

Căciula Mutului
In fundul pământului?

(191919)

*

Sfêr în sus și sfêr în jos,
Vine sêra burduhos?

(191919)

MULTE ȘI DE TOATE.

Despre un domnitor al Sêrbiei.

„Viedomosti“ din Moscova, voinde să caracterizeze pe principele sêrbesc, Miloș Obrenovic, enareză următoarea întâmplare: „D-lă N. fû îndemnat în anul 1840 să petiționeze pentru postul de secretar la principele Miloș, devenit vacant. Sosind d-lă N. la Cra-guievaț, principele îl primi cu bucurie der avându tocmai de isprăvit unele afaceri urgente, îi dîse: „Mergi numai la plimbare în grădină, — te voi recerca isprăvindu-mi afacerile. Fii liniștit, ca și când ne-am fi învoit la tocmelă.“ Un servitor l'a condus pe fiitorul secretar în parc. Der abia au făcut v'r'o doi-trei pași, când d-lă N. observă ceva om spânzurat de un stejar, er în jurul lui, în crengi, paserile răpitoare țineau o adevărată conferință. D-lă N. fiind slab de construcția nervilor, trîgnesce înderăt și inspăimântat întrebă: „Ce-i asta, cine-i acesta?“ Acesta Domnul meu — dîse servitorul indiferent și liniștit—acesta este vechiul secretar al Măriei Sale Principelui.“ Noul candidat de secretar nu era tocmai prietnă al mișcărilor mari, der de astădată a început să fugă din totă puterea sa, făcend o mișcare ca și care n'a mai făcut nêmu din nêmul său. Servitorul dă de scire Măriei Sale, că noul candidat a fugit și n'a putut să-l probeze. „Ei bine — replică principele surîzend — eu am lipsă de omenii curagioși și hotărîți.“

Despre redactori.

De curend s'a aflat o epistolă a marelui romancier Dickens scrisă în 1859 și adresată către redacțiunea diarului „Chambers Journal“, în care autorul — care însuși se luptase timp îndelungat cu necazurile redactării unui diar — desvôltă tema, că „ce e și cum trebuie să fiă redactorul.“ În o parte a epistolei se dîce: „Redactorul, ca și poetul, trebuie să se nască, căci de i-s'ar da ori și ce educațiune, prin care am voi anume să-l pregătim de redactor, e lucru zadarnic, căci nu va fi capabil să ocupe această pozițiune fără de a nu schiopeta, decât nu va avé înăscută în sine verva, simțemntul, istețimea și inclinațiunea pentru ocupațiun literare de soiul acesta. E förte mare numărul aceluia, cari sunt în stare să scrie förte frumos câte v'r'unu articol de fond sau v'r'o altă scriere de cuprins literar pe sêma diarului; der e förte mărginit numărul aceluia, cărora să le poți conduce conducerea și adică redigearea diarului; puțin sunt aceia, cari să observe numai decât, că un anumit lucru să e cuvina a fi publicat, ori că nu se cuvina să fiă publicat; puțin sunt, cari să scie alege bine, ca scrierea publicată să nu placă numai singuraticilor, ci să fiă totodată și instructivă pentru înțrega națiune, scriere, care să nu fiă de interesu propriu, ci de interesu comun pentru toți. Și și mai puțin sunt aceia, cari cu o singură privire să potă prevedé, decât cutare materie literară ori politică asigură diarului un tiragiu mare. Cu un cuvânt: greutatea și meritul unui bun redactor nu consist în ceea ce se află tipărit în colonele diarului, ci în ceea ce a depărtat din ele. Redactorii buni nu totdeauna sunt și scriitori mari, der sunt omenii cu mintea sănătoasă și tocmai sănătatea acesta a minții lor i-a predispus să scrie puțin pe sêma lor, der cu atăt mai mult pe sêma altora să citească, să judece, să critice, să alégă, să deé îndrumări, să schimbe, să controleze, și ceea ce au scris alții să urmărescă cu atențiune.

Un crocodil în jug.

Lucru de minune comunică o foiă economică germană, care spune, că un arândător din partea de mēdă-qi a insulelor Caroline își ară pământul cu

un crocodil, pe care-l prinde în jug și-l mână înainte ca pe o vită. Crocodilul are o greutate de 350 de font, e blând și ascultător; el aduce stăpânului său mai mare folos decât un cal. Dacă se întâmplă însă, ca să vină în apropierea vre-unui copil, atunci e rău, căci crocodilul îi vine pofta să-l imbuce.

Milione pentru fum și scrum.

Consilierul ministerial unguresc, Graentzenstein Bela, a lucrat statistica venitelor, ce le-a avut statul unguresc din monopolul tăbacului în decursul anului 1890. Statistica acesta este o tristă dovadă despre slăbiciunea și patima omenilor, pe cari nici iubirea față cu ai săi, nici mila față cu cei săraci și nici alte considerații înalte față cu scopurile sfinte ale binelui comun nu-i poate abate de a nu-și vêrsa banii pentru netrebnicul tăbac, care deși se scumpește pe qi ce merge, are trecere din ce în ce mai mare. În anul 1890 monopolul tutunului a adus statului venit de 37 de milioane 791,880 fl., adică mai mult ca un milion și 685,361 fl. ca în anul 1889. Tutunul s'a fumât cu 8% mai mult ca în anul de mai înainte. Împărțit acest colosal venit după diferitele moduri de fumât, avem: 16 milioane 591,728 fl. ban gata, eșit în decursul anului trecut din pungile locuitorilor acestui stat numai pentru tutun de pipă și de țigări. Celelalte milioane le-au stors din pungile locuitorilor țigările de foite, de cari s'au fumât în anul trecut 445 de milioane 361,896 și au costat 14 milioane 92,579 fl. adică cu 26% mai mult ca în anul de mai înainte. Țigaret s'au fumât 446 de milioane 863,700 bucăți și au costat pe locuitori 3 milioane 847,395 fl., adică cu 581% mai mult ca în 1889. E de însemnat, că de de ce an încôce consumul de țigaret crește mereu, așa că în anul 1890 s'au fumât cu 376 de milioane mai multe ca acum de ce an. Celelalte țigări de specialitate au mai costat alte aproape trei milioane de florini. Socotit, câte lucruri mari și frumoșe nu s'ar puté face cu aceste milioane; cât de mult nu s'ar puté ușora traiul vieții, decât n'ar esista această singură patimă a fumatului!

Romanu de dragoste.

S'a vorbit mult la Pesta deunăqi despre aventura tinerului conte George Karolyi, care a fugit într'una din zile la America cu o acrită, aume Boriska Frank. Contele Stefan Karolyi, tatăl tinerului, fostul ambasador al Austro-Ungariei la Londra, îngrijat de sôrtea fiului său, despre care pretinde că a fost răpit de acrită în înțelegere cu un întreg consortiu de exploatare, a plecat pe urma amantilor la America. Inzadar i-a urmărit însă prin toate părțile. Tinerul conte, rău informat despre intențiile tatălui său, l'a evitat cu cea mai mare îngrijire și printr'o scrisore i-a declarat, că renunță și la titlu și la moștenire și vrea mai bine să trăească cu femeia, pe care și-a ales-o. Bêtranul conte Karolyi s'a întors la Pesta și a cerut o audiență la Majest. Sa, ca să-i cêră sfatul: ce trebuie să facă față cu această purtare a unicului său fiu. Familia Karolyi este una din cele mai vechi și mai bogate din Ungaria.

Canabii europeni.

Vaporul „Yara“ care a sosit din Australia, a adus și câte-va sciri din colonia francesă Noua Caledonia, unde se țin criminalii francezi deportați. În urma acestor sciri se pare, că paza deportaților e förte slabă, fiindcă nu trece o săptămână, în care să nu scape vre-unu deportat. Acum de curend au scăpat din bagno, trei criminali din Paris deportați în Noua Caledonia, dimpreună cu un deportat chinez. Luntrea pe care au scăpat, pluti multă vreme încôce și încolo pe mare. Sfirindu-li-se mâncarea

*) După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 95 al „Gaz. Trans.“

deportații francezi, puseră mâna pe chineză, îl tăiară și-i mâncară carnea. Dér mai târziu acești trei deportați fură prinși și mărturisiră fapta lor îngrozitoare.

Sciri comerciale.

B-Pesta, 9 Maiu. Târgul de produse fără viciune și în săptămâna trecută. Comande pentru esport, puține. Negoțul de manufacturi, în articlii de veră mai viu. Numărul cava mai rar. Procentele pentru efecte prima 3 1/2—3 3/8 %.

Cereale. Pe piețele esterne mai peste tot a domnită tendență môle. Raportele favorabile asupra sămănturilor, au scădută prețurile pe toate piețele. Cea mai mică scădere a fost în Franca.

In B-Pesta au început săptămâna cu tendență foarte fermă pentru grâu. Mișcarea cam de 100.000 m. metr.—Secara s'a căutat pentru Viena cu prețurile din săptămâna premergătoare cam 5000 m. metr. — Orz, ofertă mai mare din cauza rapoartelor favorabile asupra sămănturilor. — Porumb, negoț puțin.

Coloniale. Tergu viu. Zachăr rafinat: 33.50, 33 fl., cub 34 fl. — Cafeaua de câteva zile urcată cu 2 fl.

Victualie. Săptămâna trecută a fost ofertă măriră de ouș; prețurile neschimbate. Galite s'au adus multe la tergu. Prețurile au scădută față cu săptămâna premergătoare.

Negoțul de păstioșe aprôpe neschimbat.

Unsora de porc a fost slabă căutată. De oraș a fost la început cu 53.50, la încheiere cu 53.50, 54 florin cu vasu cu totu, fără vasu cu 51.50, 52 florin.

Tergul de lână totu apesat.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 11 Maiu n. starea rimătorilor a fost de 135.384 capete, la 12 Maiu au intrat 2609 capete și au eșit 646 rămânând la 13 Maiu un număr de 137.347 capete. — Se notă: marfa ungeră veche, grea dela 42 1/2, până la 44 1/2 cr.

marfa ungeră tineră grea dela 45 cr. până la 47 cr., de mijloc dela 45 1/2 cr. până la 46 1/2 cr. — ușor dela 47 cr. până la 47 1/2 cr. — Marfa țărănească grea dela 42 1/2 până la 44 1/2 cr. — de mijloc dela 45 cr. până la 46 1/2 cr. ușor dela 46 cr. până la 47 1/2 cr. — Marfa de România de Bákony grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușor dela — cr. până la — cr. transito țepoșă grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc dela — cr. până la — cr. Marfa sârbă grea dela 45 1/2—46 cr. transito, ușor dela 45—46 cr. Porc îngrășat de un an dela — cr. până la — cr., îngrășat cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășat cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântărit la gară cu 4 1/2.

Florari.	Sorele	4. 20	7. 33	4. 19	7. 34	4. 18	7. 35	4. 17	7. 46	4. 16	7. 37	4. 15	7. 38	4. 14	7. 39
		4. 20	7. 33	4. 19	7. 34	4. 18	7. 35	4. 17	7. 46	4. 16	7. 37	4. 15	7. 38	4. 14	7. 39
CăleNDARUL IULIAN	CăleNDARUL GREGORIAN	17	(f) Rusali	18	(f) Beda	19	Malvina	20	Bernhard	21	Felix	22	Helena	23	Desideriu
		5	Mart. Irina	6	Sent. Iovu	7	S. Mart. Acachie	8	S. Ap. și Ev. Ioan	9	Prof. Isaia	10	Simon Zilotulu	11	Mart. Mochie
1891	Piele septem.	Dum.	Luni,	Marti,	Mercuri,	Joi,	Vineri,	Samb.							

Cursul pieței Brașov.

din 16 Maiu st. n. 1891.

Bancnote românești Cump.	30	Vend.	934
Argint românesc	923		927
Napoleon-d'ori	930		934
Lire turcesc	1042		1045
Imperial	940		945
Galbin	540		545
Seris. fonc. „Albina“ 6%	101		—
„ „ 5%	9350		100
Ruble rusesc	136		137
Mărci germane	57		5750
Discountul 6—8% pe an			—

Bursa din București din 13 Maiu.

Valori	%	SE CUMPT
Renta română perpetuă 1875	5 1/2	101
Renta română amortisabilă	5 1/2	99 1/4
idto	4 1/2	86 3/4
Renta rom. (rurale convertite)	6 1/2	100 1/2
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2	—
idem idem	4 1/2	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutul Oraș. București	5 1/2	86
idem idem din 1884	5 1/2	—
idem idem din 1890	—	97 3/4
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—
Credit fonciar rural	7 1/2	100 1/4
idem idem	5 1/2	100 3/4
Credit Fonc. Urb. din București	10 1/2	104 1/2
idem idem	6 1/2	102 1/2
idem idem	5 1/2	97 1/2
Credit Fonc. Urban din Iași	5 1/2	86 1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300 V. N.	10 fr.	271
Banca Naț. ult. div. 83	500	1453
Dacia-România ult. div. 30 lei	200	343
Naționala de asig. ult. div. 32 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 15	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 5 l.	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult.	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—
Agio în Bursă	—	—
Rubla de hârtie	—	—
Banca Naț. a României	—	—
Scompt.	5 1/2	—
Avansuri pe efecte	5 1/2	—
vansuri pe Lingouri	5 1/2	—

Cursul la bursa din Viena.

din 15 Maiu a. c. 1891

Renta de aur 4%	104 40
Renta de hârtie 5%	101 15
Imprumutul căilor ferate ungare	—
aur	116 60
dto argint	99 20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [1-ma emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [3-a emisiune]	113 25
Bonuri rurale ungare	92 80
Bonuri croato-slavone	104 10
Despăgubirea pentru dijma de vinț ungeră	—
Imprumutul cu premiul ungeră	137 25
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	129 —
Renta de hârtie austriacă	91 75
Renta de argint austriacă	91 80
Renta de aur austriacă	110 25
Losuri din 1860	139 25

Acțiunile băncii austro-ungare . . . 998.—
 Acțiunile băncii de credit ungar. . . 843.50
 Acțiunile băncii de credit austr . . . 399 50
 Galben împărătesc 5.84
 Napoleon-d'ori 9.35
 Mărci 100 imp. germane 57.75
 Londra 10 Livres sterlinge 118.60

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 16 Maiu n. 1891

Săminte	Cantitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățesc	80	—	—
Grâu dela Tisa	80	10.65	10.80
Grâu de Pesta	80	10.60	10.75
Grâu de Alba-regala	80	10.65	10.80
Grâu de Bácska	80	10.65	10.80
Grâu ung. de nord	80	10.50	10.65

Săminte vechi ori nou	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	până
Săcară		70—72	8.50	8.45
Orz	nutreț	60—	6.90	7.10
Orz	de vinars	62—	7.20	7.50
Orz	de bere	64—	7.70	8.40
Ovăș		89—	7.00	7.25
Cucuruz	bănăț.	75	6.80	6.35
Cucuruz	alt soi	78	6.75	6.80
Cucuruz	"	—	—	—
Hirișcă	"	—	7.60	7.90

Producte div.	Soiul	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungar. francesă	37.—	38.—
—	—	—	—
—	roșiă	40.—	44.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	37.50	38.50
Oleu de in		5.50	5.75
Uns. de porc	dela Pesta	54.50	55.—
—	dela țără	—	—
—	svântată	43.50	44.—
—	afumată	50.—	51.—
Sănu		34.50	35.50
Prune	din Bosnia în buți din Serbia în saci	23.—	24.—
Lictari	slavon nou	—	—
—	bănățesc	—	—
Nuci	din Ungaria	—	—
Gogoși	unguresc	—	—
—	sârbesc	—	—
Miere	brută	—	—
—	galbină strecurată	29.50	30.50
Ceară	de Rosenau	133.	134.
Spirt	brută	18.50	19.50
—	Drojdițe de spirt	20.50	21.50

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
 Redactor responsabil interimar: **Gregoriu Maior.**

NICOLAE I. CIURCU

LIBRĂRIE, EDITURĂ DE CĂRȚI ȘI MAGASIN DE MUSICĂ.
 Caietărie, negoț de hârtie și requisite de scris în mare și în mic
Brașov.

P. T.

„Mi permit a Vă aduce la cunoștință, că în editura mea, a apărut de curând:

Istoria Biblică în Versuri,

a vechiului și noului Testament, ilustrată cu 108 chipuri foarte frumoșe și artistice lucrăte.

Versurile sunt alcătuite după textul Sfinței Scripturi de Prof. Arseniu Vlaicu.

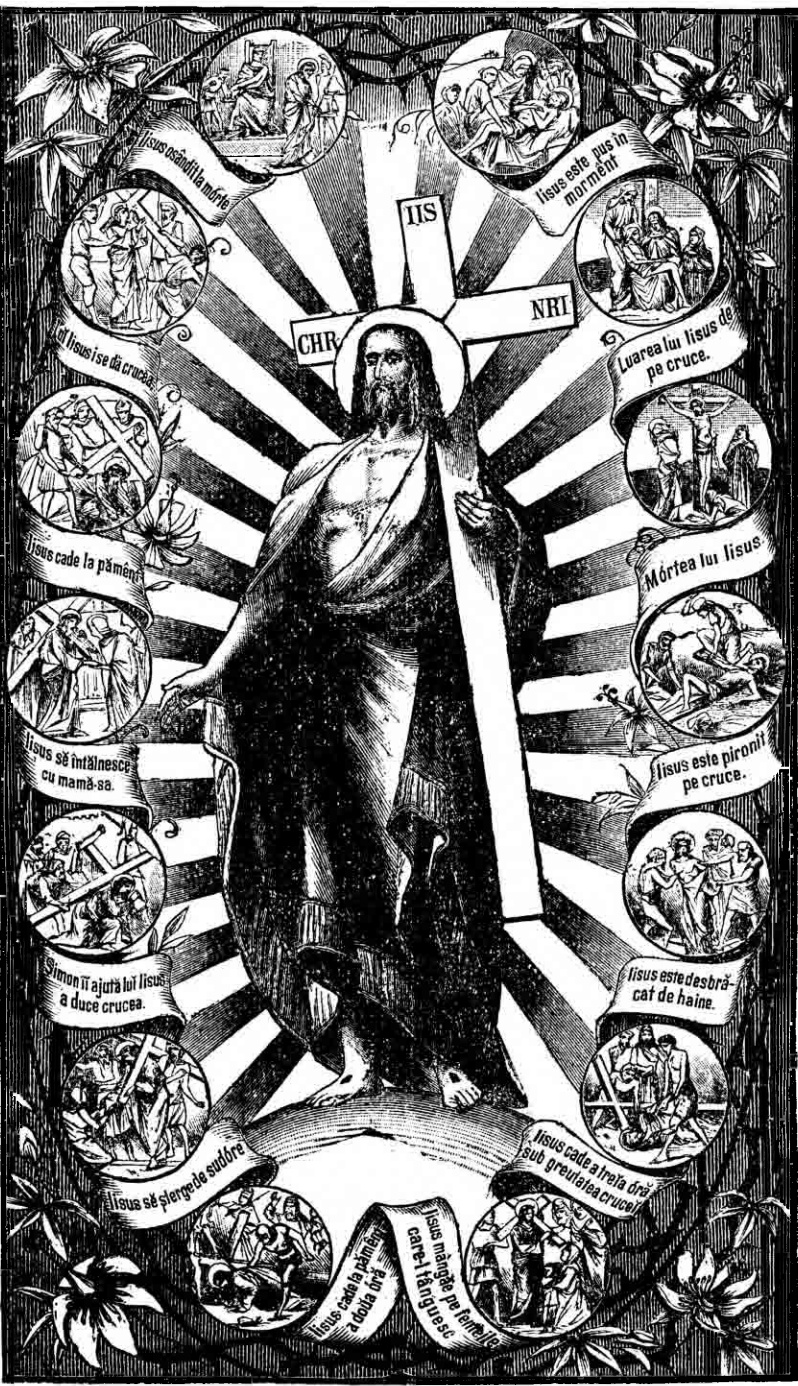
O carte folositoare și de mângăere sufletească pentru fiecare creștin, fie tiner sau bătrân.

Cu deosebire se potrivește această carte frumos ilustrată la premii pentru micii școlari, fără a se spesa multe parole, fiind foarte ieftină.

Prețul unui exemplar 12 cruceri.

10 exemplare fl. 1.—; 50 fl. 4.80; 100 fl. 9.—

Franctura sub bandă până la 20 esempl. 16 cr.

ROBINSON CRUSOE

séu
AVENTURILE MINUNATE ALE UNUI NAUFRAGIAT.

Prelucrat pentru tinerimea noastră de Prof. Arseniu Vlaicu cu 6 chipuri.
 Prețul 35 cr. 10 esempl. fl. 2.50

CULEGERE DIN CELE MAI FRUMOASE POVEȘTI

de I. Bota. Prețul 30 cr. 10 esempl. fl. 2.—

CULEGERE DE CÂNTECE POPORALE-NAȚIONALE

Ediția nouă înmulțită cu mai multe cântece școlastice și altele. Prețul 25 cruceri.

CĂRȚI BISERICESCI

Tipărite frumos, roșii și negri cu litere latine mari—cetibile, pe hârtie velină în legături trănice cu piele și pânză, „mi permit a recomanda următoarele:

- Apostolul . . . . . fl. 6.—
  - Ceaslov bogat . . . . . fl. 16.—
  - Liturgierul . . . . . fl. 4.—
  - Molitvelnic . . . . . fl. 6.40
  - Octoih mare, care cuprinde în sine slujba învierii pe opt glasuri fl. 15.—
  - Penticostarul . . . . . fl. 10.—
  - Psaltirea bogată a Proorocului și împăratului David . . . . . fl. 4.80
  - Sfinta și Dumneșcesca Evangheliă fl. 10.—
- (Se pôte procura și în legătură mai fină).

P. S. La comande rog pe Onor. Public să binevoască a înainta valôrea cu mandat postal.

Rohseidene Bastkleider
 fi. 10.50 per Robe und bessere
 Qualitäten
 verfenet porto- und zollfrei das Fabrik-Depôt
G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) **Zü-**
rich. Muster umgehend. Briefe kosten 10
 fr. Porto.

Piața mare, Tergul hotelorū No. 22.
 Prăvălia noastră se află dela 1 Aprilie a. c. în
 Schimbare de localū.
 Recomandăm onoratalui public negoful nostru de
 Băcanie, Coloniale, Văpseli, torturi de bumbac și Ape minerale
 cu prețuri foarte effinū reduse, rugându-ne pentru binevoi-
 tōrea cercetare.
 Ioan Dușoin & fiu.
 588,2-2

Deschidere de grădină.
 Subscria aduce la cunoștința onoratalui public, că
 LOCALITĂȚILE GRĂDINII
HOTELULUI „POMUL VERDE”
 s'au deschis și se rōgă totdoadă pentru cercetare nu-
 merosă, simindu-se ca se ofere onor. publicū mănăcări și vinuri
 escelente.
 Cu distincă stimă
 Susana Tref,
 antreprenora hotelului.

574,4-4

SPECIALISTULŪ
SIGISM. de CZARTORYSKY

Patronū de chirurgiă din Varșovia (Polonia),

care cu ocașiunea trecerei sale va sta scurtū timp **în Brașovū** și ia voia a face cu-
 noscutū Onor. publicū, că după o pracsă de mulți ani 'i-a succedut a depărta fără dureri și cele mai
 învechite și înărădăcinate

Bătături (ochi de găină), degerături, negei,
și piele întărită,

precum și unghii concreșcute, fără a le tăia, arde séu a le sângera, ci numai prin întrebuintarea
 unei metode simple, naturale, cu unū efectū sigurū, în timpū de numai vr'o câteva minute, garan-
 tându pentru succedū.

De ôrece invențiunea d-sale a fostū recunoscută prin colegiul medicalū de cea mai bună, și
 s'a bucuratū în America, Anglia, Franța și Rusia și acum în Ungaria de cea mai favorabilă recu-
 noscere din partea onor. publicū, speredz că o va câștiga și aici.

Atătū scrisorile de recunoscere din partea distinsilor medici, profesori de universitate din
 Europa, precum și ale profesorilor universității din Budapesta **Dr. Otto Pertik, Dr. A. Günther,**
Dr. L. Hollo, Dr. Emil Kostka medicū de regimentū, **Dr. Petz Lajos,** directorū de spitalū, **Dr. Lob-**
mayer Antal, profesorū universitarū și membru alū consiliului sanitarū din Zagabria ș. a., mai de-
 parte o mulțime de scrisori de mulțămītă dela persoane înalte din capitalele Europei 'istau fiăcăruia
 la dispozițiune, și dovedescū efectulū escelentū alū acestei metode.

Oarele de consultațiă suntū dela 9—12 a. m., și dela 3—6 p. m. în „Hôtelū Europa”, etaginū alū II-lea No. 16.

La cerere și pe la privați acasă. Onorari moderati. Pentru sēraci Miercurea și Vinerea a. m. gratuit.

O singurā încercare va convinge pe fiă-care, că

este în adevērū celū mai escelentū în contra insectelorū,
 fiind-că — nu mai e unū alū doilea mijlocū ca acesta — cu o putere și o iutelă de
 necredutū stērpesce cu totulū „ori-ce” insecte.

Cea mai bună întrebuintare se face prin împoșcare cu unū „Zacherlin-Sparer” suprapusū.

Nu trebuie sē se confunde Zacherlinulū cu obicnuitulū prafulū de insecte, fiind-că Zacher-
 linulū este o specialitate propriā, care nu esistă nicăiri, decâtū în
 sticle pecetluite cu numele I. ZACHERL.

Cine cere așadēră Zacherlin, și va căpēta în locū de acesta unū prafulū în cutii de cartonū,
 acela de bună sēmă va fi înșelatū.—Veritabilū

Se află de vëndare în **Brașovū** la Domnii:

I. L. & A. Hesshalmer.
 Heinrich Zintz.
 Dimitrie Eremia Nepoții.
 Emill Porr.
 Karl Harth
 Karl Irk
 Franz Kellemen, farmacia.

Julius Müller
 Karl Schuster
 Tentsch & Tartler
 N. Grădinar
 Ed. Kugler, farmacia
 Karl Töpfer
 Julius Hornung, farmacia.

Emil Jekelius, farmacia
 I. Roth, farmacia.
 Heinrich G. Obert, farmacia.
 Ioh. Lerchenfeld
 Samuel Mark.
 Heinrich Wagner.

In **Făgărașū** la Domnii:

Rich. Gleim, farmacia
 M. A. Gräser

I. Iarosch
 Heinrich Schul

Gr. Schenk
 Ios. Hammer.

In **Cohalmū** la Domnii Ernst Wolff, Sam. Nagelschmidts Erben.
 In **Șerenta** „ „ F. Schnell.

Mai departe se află depozite de „Zacherlin” veritabilū în tote locurile acolo, unde se află așigate placute.

Viena 1873. Medalia pentru meritū.	Budapesta 1885 Dipl. de onōre.	Esseg 1889. Dipl. de onōre.	N.-Palanka 1887 Med. de anrū.	Dipl. de onōre Londra 1878.
--	-----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Iosifū Csik
 c. și r. escl. priv.
 Prima fabrică de Sirmier Portland-Cement și varū-hydraulic
 in **BEOSIN.**
 Biroulū-Centralū și depozitulū: **Budapesta, V., Rudolfsqual 8,**
 recomandă onor. d-ni țidarī și arhitecți, întreprinderilor de construcțiuni,
 proprietarilorū, comitetelorū rurale și bisericesci, precum și onor. publicū
 doritorū de a clădi, propriile sale fabricate în

Portland-Cement și varū hydraulicū,
 carī se liferedză totdēuna în calitate escelentă. — Prețuri curente și infor-
 mațiuni se trimitū la cerere punctualū.
 581,88-21

Parisū 1876 med. de bronz.	Kecksemét 1872 med. de argint.	Neusatz 1875 med. de aurū	Szeged 1878 med. p. meritū	Triestā 1888 med. de aurū
-------------------------------	-----------------------------------	------------------------------	-------------------------------	------------------------------

AVIS.

Aducū la cunoștința onoratalui publicū, că mi-a sositū escelen-
 tele **vinuri** în butelii:

Traminer, Riessling și Tămiiōsă (Muskateller).
 Vinū de masă à 30 cr., 40 cr. și 60 cr. litrulū.
Bere de Steinbruch în butelii, precum și alte beuturi
 spirtuoșe, ca:

Cognac, silvoriū de Sirmia, țuică veritabilă etc.
 Totodată facū cunoscutū că am aranjatū în legătură cu prăvălia
 mea ce s'află în

Tērgulū Inului No. 24
 și unū cabinetū separatū pentru vëndarea susū numitelorū beuturi,
 precum și a diferitelorū mezeluri procurate prospētū.
 Rugându-mē pentru a mē onora cu cercetarea binevoitoare, sem-
 nezū cu distincă stimă

G. G. Stefanovits.

Rugămū pe domnii abonați ca la reînōirea prenumerațiunei sē binevoiască a scrie pe cuponulū manda-
 tului postalū și numerii de pe fașia sub care au primitū diarulū nostru până acuma.
 Domnii, ce se abonēză din nou, sē binevoiască a scrie adresa lāmuritū și sē arate și poșta ultimă.
Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”